

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand ka,
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Hét napra 600 Lej.

Fél évre 800 Lej.

Negyed évre 150 Lej.

Havonta 60 Lej.

Mértékek díjazás szerint.

Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap

4 lej. Bucarestben 50 banival

több.

Nyugalom a román-bolgár határon.

Bucurestiből jelentik: Az angol lapokban hírelő jelentek meg, amelyek szerint a román csapatok és a bolgár kornifácsik között véres harcok voltak. Hivatalosan kijelentették, hogy ezek a hírek kóholmányok, mert a komitácsik portyázásán kívül egyéb nem történt. A román-bolgár határon teljes a nyugalom.

Bucurestiből jelentik: A román-bolgár tárgyalásokkal kapcsolatban a két ország delegátusai tegnap aláírták a jogügyi egyezményt. A román kormány által támasztott 500 millió kártérítés ügyében még folynak a tárgyalások. A bolgár delegáció ezideig csak jóval csekélyebb összeget hajlandó fizetni kártérítés fejében.

Panamával vádolják a halott Wilsont.

Newyorkból jelentik: Az amerikai lapok most egymásután szelíztetik az egyes panamákat, amelyeknek vezetésével Wilsont vádolják. Elmondják, hogy milliókra menő összegeket dobtak olyan vállalatokba, melyek a mai napig egy centet nem hoztak. Nyugat-Virginában hatvan millióért puszkapor gyárat építettek, amely sohasem szállított puskaport és amelyet a közelmúltban adtak el nyolc millióért, más városokban nitrátgyárakat építettek száztizenhat millió költséggel. Ezek a gyárak egy font nitrátot sem szolgáltatottak eddig. Több mint egy millió dollárt szavaztak meg léghajók építésére, amelyek sohasem lettek megépítve. Négy millárdot adtak najóéptésekre. Ez is elünt. Hughes főbíró vezetésével külön bizottság akarta ezeket az ügyeket napfényre deríteni, azonban Wilson elnök megakadályozta a vizsgálatot. A teleplezések nagy feltűnést keltettek, ami nem is csoda, mert az eltűnt összegek négy és fél milliárd dollárra tehetőek, ami lejjben kimondhatatlanul nagy szám. Egyesek verziója szerint a támadások az olajmágnások manipulációja, amellyel a meghalt elnök emlékének akarják beszűnyezni.

Magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződés.

Belgrádból táviratozzák: Magyarország és Jugoszlávia között rövidesen megindulnak a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások, amelyek elvileg ugyanolyan megállapodásokat létesítenének a két ország között, mint amilyeneket Ausztria létesített Jugoszláviával.

Növekszik a munkanélküliség Romániában

(Egy gyilkosság nyomozása a Kamarában. — A francia kamera ratifikálta a besszarábiai egyezményt.)

Bucurestiből jelentik: A Kamarára tegnap ülésén napirend előtt Tele képviselő kérte a közlekedésügyi minisztert, hogy az egyetem hallgatók számára adják vissza az 50 százalékos vasúti kedvezményt. Tony rámutatott arra, hogy a tanítók fizetésjavítása nem áll arányban a drágaság emelkedésével. Az ő beszéde közben lépett az ülésterembe Jorga professzor, aki külföldről való visszatérése óta első ízben jelent meg a Kamarában. A kiváló tudóst pártbírói és a többségi képviselők hosszantartó, lelkes ünneplésben részesítették.

Jordanescu hosszabb beszédben foglalkozott a növekvő munkanélküliséggel és kérdezte a kormánytól, hogy milyen intézkedéseket fogantatosított a munkanélküliség leküzdésére.

Macarescu a hadügyminiszter tudomására hozza az illami gyilkosságot, amelynek elkövetésével egy magasrangú katonatisztet is gyanúba vettek. Az ügyre vonatkozó iratokat a hadügyminiszteriumba felterjesztették, ahol vizsgálat tárgyává tették azokat, anélkül, hogy a gyanúsított ellen a letartóztatást fogantatosították volna. Mardarescu hadügyminiszter nyomban válaszolt a felszólalásra és kijelentette, hogy külön katonai

ügyészt küldött ki az eset felderítésére és a 4-ik hadtest katonái bíróságát bízta meg az ügy letárgyalásával. Biztosította a Kamarát, hogy kinyomozták a tettest, aki elnyeri méltó büntetését. Tancred Constantinescu Ipar és kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy az állami vállalatok komercIALIZÁSIÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT tárgyalását a Ház pénteki ülésén megkezdik. Ezzel az ülés véget ért.

Bucurestiből jelentik: A szenátus ülésén napirend előtt Costachescu parasztpárti szenátor közölte, hogy a francia Kamera ratifikálta a besszarábiai egyezményt. Kérte a szenátus tagjait, hogy fejezzék ki elismerésüket és hálájukat a francia Kamarának az ért a ténykedéséért. Constantinescu földművelésügyi miniszter a kormány nevében megerősítette Costachescu értesülését, de kijelentette, hogy ez még nem emelkedett törvényerőre, mert a francia szenátusnak is ratifikálni kell az egyezményt. Egyben közölte, hogy a francia Kamera keddi ülésén ennek a kérdésnek a tárgyalásánál Poincare nagy beszédet tartott. Felolvasta a francia miniszterelnök beszédét, amelyben történelmi visszaillesztést vet a besszarábiai kérdésre. Rámutatott arra,

hogy az egyezmény az igazság műve volt, amelyet a nép véradózata szentelt meg. A beszéd felolvasása után a szenátus tagjai lelkesen ünneplték Poincaret. Bejelentette a földművelésügyi miniszter, mielőtt a francia szenátus is ratifikálja a besszarábiai egyezményt, a kormány kifejezi köszönetét és elismerését. Ezután áttértek a lakberleti törvényjavaslat tárgyalására, amelyet részleteiben megszavazták.

Harding vagy Zimmermann?

Genfben táviratozzák: A Népszövetség a magyar ügyet még ezen a héten foglalkozik. Harding William még nem adott végleges választ eddig, hogy elfogadjare a magyarországi főbiztosi állást. Ha Harding egyáltalában nem vállalná, akkor elsősorban Zimmermann kerülhet szóba, ki jelenleg Genfben tartózkodik és hajlandó a szerepet elvállalni. Zimmermann alsztrial megbízatása ennek az évnél a végén jár és a még hátralevő ügyeket helyettese rendeztetné. Ha ő kerülne Magyarország főbiztosi pozíciójába, úgy még áprilisban megérkezik Budapestre.

— Pesthy Pál utódja, Budapestről táviratozzák: Pesthy Pál helyett, a kinek igazságügyminiszteri kinevezése a holnapi hivatalos lapban jelenik meg, Puky Endre volt abaujmegeyi főispán lett a nemzetgyűlés al-elnöke.

Egy oldal hirdetés a „New-York Times”-ben

(Dohnányi, Molnár és — cigány-dalok.)

(Newyorki levél.) Itt tolatkszik a dollárok hazájában, itt jár örült táncot a fudokló európai kultura minden értéke. Soha a világtörténelemben, évezredek kulturák bukásakor nem folyhatott le ilyen borzasztó trysers menekülés. Idejön minden érték, fut, tolong, tülekedik — odaadunk mindent, csak enni adjatok.

Amerika meg olyan most, mint egy tanulatlan, éretlen gyerek, a ki tulsok pénzt kapott a kezébe. Megvesz mindent, megveszi a felnöttek sok drága csecsebecsét, nézi, hallgatja, gyönyörködik benne — legnagyobb részt csak azért mert látta, hogy a felnöttek is így csinálták — és még nem tudja, hogy mit fog mindezzel csinálni, ha megunja majd.

Az amerikai társadalom kamaszkorát éli. Furcsa játékaik vannak, amikhez minden európai ember öreg, nagyon öreg. Minden játék neki, de minden játékot halálos komolyan csinál. Az amerikai társadalom, az amerikai ember fő

kényes pannyal nézi a beteg, vergődő Európát, nem érti, nem ismeri, az amerikai semmit, semmit nem érez az európai kultura rettenetes tragédiájából.

Amerikának Európáról való véleményét egy „százszázalékos” amerikai kereskedő a maga szavával így fejezte ki előttem:

— Nem értem az Európaiakat. Mondja miért gyűjtenek ott annyian tudományt, ahelyett, hogy dollárt gyűjtenének?

De miért is látna meg Amerika a tragédiát amögött, hogy itt New Yorkban szabadon válogathat mindenki, kit akar meghallgatni: Padarewskyt, Dohnányit, Jertzát, Babio Casatot, vagy Levitzkit, vagy Sajjapint, vagy Molnár Haty tyuját akarja megnézni vagy más német, orosz, olasz, lengyel, magyar, spanyol, román művész hangversenyére, kiállítására akar elmenni.

Nem tudok semmit: a „New York Times” egy hirdetési oldaláról irtam le ezeket a neveket és onnan irhatok le még többet is, hiszen a hatalmas oldal csupa világnévvvel van tele. Itt van az oberammergaui passiójátékosok hirdetése, akik ugyan csak fataragványatból és — mint a newyorkiak

megállapították — bibliai szakálukból rendeztek kiállítást, de a nagy tragédiát csak otthon. Oberammergauiban hajlandók eljátszani. Ezért még az Amerikaiaknak is el kell utazniuk Németországba.

A képiállítások hirdetési közül Picasso neve tűnik fel, akinek képeit az egyik legelőkelőbb Fifth Avenue kiállítás teremben mutatják meg az amerikai közönségnek — megértésre nem, de biztos sikerre számítva. Egy másik Fifth Avenue képikereskedés kirakataiban a római pápa életnagyságu képe van kitéve, amit most készített egy olasz festő s a kép, amint elkészült, Rómából egyenesen ide utazott.

Sidney Phillip kiállító egy ismerős nevű festő képeit hirdeti. Révész-Feryman Ferenc rendezett most itt kiállítást azokból a képek közül, amiket tavaly tavasszal még a vaciuccai Belvedereben láttam. Ő a newyorki magyar művészkörönia egyik legujabb tagja s első kiállítását már egy második siker is követte. Egy brooklyni kiállítás megnyerte a Bijoux-díjat.

És akármilyen szomorú is ez az elfekelő névsor itt a newyorki lap hirdetési oldalán, nekünk magyaroknak ez mindig külön örömmel

A bécsi szadista botrány kulisszái.

(Uj eltitkolt szenzáció. — Nagy botrány várható.)

(A *Közlöny* bécsi szerkesztő ségétől.) Az egész világsajtóban a *Közlöny* bécsi szerkesztője volt az egyetlen újságíró, aki részletesen beszámolt a *Kašvec*-féle szadista bűnpör zárt tárgyalásáról, a melyről még a bécsi lapok sem emlíkeztek meg. Az elsőfokú bíróság ítéletével a szadista bírtanya aktái még nem zárultak le, miként már jelentettük, az ügyész a felmentésekbe nem nyugszik be, és semmisségi panaszokat nyújt be, valamint felelbe. Kikötés van tehát rá, hogy a bécsi szadista botrány újra fel fogja igazni az osztrák császárváros kedélyeit. Eppen azért fokozott aktualitásuk van azoknak az eltitkolt további részleteknek, amelyekről a *Közlöny* bécsi szerkesztőségének ma szintén alkalma van beszámolni.

Miként már jelentettük, az ügy be bele volt keverve a dúsgazdag *Schwarzenberg* herceg is, aki ellen az ügyész nem emelt vádat. Mostan kitűnt az, hogy a rendőrség heteken át késlekedett az akkor még Bécsben tartózkodó *Schwarzenberg* herceg letartóztatásával, noha a megkínzott gyermekek tanuvallomásaiból kiderült, hogy ő is végignézte a korbácsolásokat, kínzásokat és fajtalankodásokat. *Schwarzenberg* hercegnek időt engedtek, hogy elszökjék, hogy Csehországba utazzék. Szökése után sem emelt vádat ellene az ügyész, noha a tárgyalást távollétében is meg lehetett volna tartani. A második szenzáció *Chlumetzky* báró szereplése volt. *Chlumetzky* szintén rábírtonyultak a vádak, az államügyesség tudni sem akart arról, hogy a felajánlott két milliárd korona kaució ellenére szabadlábra helyezték a tárgyalás napján az ügyész hírtelenül mégis elejtette vele szemben a vádat. Ez annál különösebb, mivel *Chlumetzky*

már a rendőrségi vizsgálat során is sok súlyos dolgokat bevallott, majd a következő kérdéssel fordult az őt kihallgató *Haucke* rendőrtanácsoshoz:

— *Nem lehetne-e a terhelő jegyzőkönyveket eltüntetni?*

Chlumetzky báró tehát a rendőrtanácsossal szemben a vallomáson kívül újabb büncselekményt követett el, amennyiben a hivatalos hatalommal való visszaélésre akart rábírni burkolt megvesztegetési kísérlet formájában. Emiatt sem indult ellene vizsgálat. Jogászai körökben ezt skandalumnak minősítik. Még rejtélyesebb az az eljárás, amelyet a bíróság *Bachstetz* tanúval szemben tanúsított. Jogászok körében nyíltan hangoztatják, hogy a másik női vádlottat, a császári mosolyu *Degrassi* Eugéniát csak azért kellett felmenteni, hogy *Bachstetz* tanárt is fel lehessen menteni. A tárgyaláson ugyanis, miként erről már beszámoltunk, *Bachstetz* tanár csak nagynehezen adta szavát, hogy nem érzi magát bűnösnek. Evvel is már beismerte bűnrészségét. Tanuvallomások alapján azonban kiderült, hogy az egyik hétesztendő kislányt *Degrassi* több ízben kivitte a *Bachstetz* tanár vezetése alatt álló szemklinikára, ahol részére külön szadista mutatóványokat rendezett. A bíróság ennek ellenére ezeket az előkelő vádlottakat és *Romberg* székelyt is felmentette, míg a másik két vendéget, *Kotányi Pál* és *Tausig* Waltert, az emberronsot feltételesen elítélte. Kétségtelen, hogy az ügyből még nagy botrány lesz.

— A német birodalmi gyűlés feloszlását várják. Berlinből táviratozzák: A lapok szerint, ha csak váratlan események közbe nem jönnek, a birodalmi gyűlést feloszlatják.

telhet benne. Egymásután sorakoznak a magyar nevek, magyar írók művészek nevei, akiket itt a legelső között emlegetnek.

A *Carnegie* Hall-ban hirdetik *Ernest von Dohnányi* mostani amerikai körútjának első hangversenyét. Lejjebb ökölnyi betűkkel ez az egy szó van nyomtatva: *MITZI*. Ez a szó tudvalevően *Hajos* Micit jelenti.

És az oldal közepén, mint körülötte hónapok óta minden new-yorki napilap minden számában ott van egy rajz: a koronás hatytyu. *Molnár Ferenc Hattyujának* reklámja.

Október 23-án volt a *Hattyu* premierje, s azóta állandóan játszik a Cort-színházban minden este és hetenként kétszer délután is. És hogy milyen állandó sikerűnek ígérkezik ez a darab, arra legjellemzőbb, hogy a 48-ik uccai színház falába hatalmas fehér márványtáblát illesztettek, abba arany nyal van bevésve a koronás hattyu és alatta arany betűkkel a „*The Swan*” színlapja, a szerző és a szereplők neve. Színházi emberek azt mondják, ez a márványtábla egy éven belül le nem kerül a színház faláról.

A koronás hattyuból pedig forgalom lett már. Porcellánfigurákat, bonbonniereket láttam már rájárára készítve a *Broadway* kiraka-

taiban.

Még egy magyar vonatkozású színházi esemény. A *Capitol*, a világ legnagyobb mozija, „Gipsy love songs”, cigánynótákat hirdet a műsorán. Elmentem meghallgatni a cigánynótákat. Énekes, táncos jelenetet adtak elő, sűrű erdőben cigánytanya, aranyszőke hajú cigánylányok és a cigánylegények feje óvatosan van bekötve valami tarka kendővel.

Aztán megyei hajdunak öltözött huszárok jönnek be, az egyik nekikül a fának és elkezd énekelni:

— *Csak ed-j kis lán-j van a világon.*

Itt, ott a hatalmas mézőtéren 8000 ember közül kétfő-háromnak tapsra ütődött a tenyere, a huszár pedig egyre tisztább kiejtéssel énekelte tovább a cigány nótát:

— *Az is az én drága galambom.*

Aztán eléneklik a színpadon azt a „cigánynótát”, hogy „*Szép asszonynak kirizálok...*” és a cigánylányok, cigánylegények ropogós csárdást jártak.

A végén az amerikaiak megnézték a műsort, hogy mi lehetett az a furcsa nyelv, furcsa tánc. Ott újra olvasták: „*Only one girl! Original gipsy love song* — Csak egy kislány — eredeti cigány szerelmi dal. m. e.

A párбай „lovagjai.”

(A magyar honvédelmi miniszter a párбай ellen.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén *Homonay* Tivadar interpellált a párбай-mániáról. Furcsa dolognak mondotta azt, hogy egyes kétes emberek párбай révén lovaggá ültetik magukat. A párбай a becsületet nem védi és kéri a honvédelmi minisztert, hogy terjesszen be törvényjavaslatot a párбай ellen.

Gróf *Csáky* honvédelmi miniszter azonnai választ adott az interpellációra. Neki is meggyőződése, mint valamennyi katonának, hogy csak egyféle becsület van. Nem pedig mint az egyesek fel akarták állítani, külön katonai és külön polgári becsület. A mai magyar hadsereg tisztjei egyittéreznek és egyittgondolkoznak a magyar társadalommal. A párбайok okát abban látja, hogy a becsület már csak a kegyetlen megvédelmezve. Elitéli a párбайmániát, amely már valóságos terrort okoz kifejlődni. Helyteleníti a lovagias ügyeket amelyeket a sajtó feszeget és azokat sokszor felújja. Ugy tudja, hogy az igazságügyminiszter már a becsület erősebb védelmére szóló törvényjavaslatot elkészítette. Ha majd öt évi börtönnel büntetik a becsület sértést, akkor a párбайok is megszűnnek. Beszéde végén kérte a képviselőket, hogy hasamalk oda, hogy a tiszték és a polgárság között mesterséges sűrűdások ne forduljanak elő. *Homonay* a miniszter választ köszönettel vette tudomásul.

Emelik a nyugdíjakat.

(Uj drágasági pótlék. — 11 lejes havi nyugdíj.)

(*Saját tudósítónktól*.) A belügy miniszteriumtól ma rendelet érkezett a megyei prefektúrához, a mely szerint a megyei és községi nyugdíjasok illetményeit drágasági pótlékkal felemelik. A miniszterium elvben hozzájárul, hogy az emelés ugyanolyan arányban történjen, mint az állami nyugdíjasoknál. Azonban a vármegyének kell gondoskodnia a megfelelő fedezetéről, miután a megye kezeli a nyugdíjalapot és van is el látva ilyen alappal. A belügyminiszter akkorra igéri a nyugdíjasok drágasági pótlékának kiutalását, amikor a pénzügyminiszteriumtól megkapja az állami nyugdíjasok pótlékának kimutatását. A belügyminiszterium akkor ezt elküldi a megye vezetőségéhez és aszerint módosítani kell a megye költségvetését, amelyet azután fel kell terjeszteni ismét a miniszteriumhoz jóváhagyás végett. Az emelés fedezésére már ma megtette a megye vezetősége az intézkedést. A községek költségvetése a jövő héten készül el és az alispáni hivatal épen ezért intézkedett, hogy a községek költségvetéseikbe vegyenek fel egy aproxi matív összeget erre a célra, nehogy emiatt szenvedjen késedelmet a nyugdíjak felemelése.

Épen ideje volt a megyei és községi nyugdíjasok illetményeit rendezni. Dacára annak, hogy Arad megye vezetősége megváltoztatta a régi nyugdíj-szabályrendeletet, amely a magyar szabályrendeltnél magasabb nyugdíjakat állapít meg, mégis egyesek olyan nyomoruságos nyugdíjat kapnak

ria is, amelyből egy napig sem lehet megélni. Így például van Arad megyében egy nyugdíjas özvegy. — utmester özvegye — aki mind a mai napig 11 lej havi nyugdíjat kapott. Ezt utalták ki számára most a legutóbb is. Ez már az éhenhaláshoz sem sok. Egy tízenkilenc esztendőit szolgált jegyző özvegye mindössze 109 lej havi nyugdíjat kap, ami megélhetés szempontjából nevetséges összegszámba megy. Bizonyos, hogy Arad megye vezetősége minden szempontot figyelembe vesz, hogy nyugdíjasainak minél nagyobb drágasági pótlékot juttasson.

Büntársa volt a sikkaszó utazónak.

(Egész sereg széllármosságot követtek el.)

(*Saját tudósítónktól*.) Ma már jelentette a *Közlöny*, hogy *Grosz Mór* utazott, az aradi *Tapolcsányi* kegygyár utazóját az ügyesség rendeletére az aradi rendőrség le tartóztatta. *Grosz Mór* a legutóbb inkasszállási körúton volt, amelyről hazatérve 60.000 lejt kellett volna hoznia. Hazateérése után azonban pénz helyett azt adta elő megbízóinak, hogy a teusi (tövisi) állomás várótermében eladott és mire felébredt, addigra ellopták a táskát, amelyben a pénz volt. *Grosz* nyilatkozatot adott a gyárnak, amely szerint a pénzt vagy visszazeti, vagy ledolgozza és hi valtozott arra is, hogy fivérével *Grosz* testvérek, akik többszörös milliómos vingar fakereskedők kifogják fizetni helyette az eltűnt összeget. Ez azonban nem történt meg, mert a vingar milliomosoknak eszük ágában sem volt *Grosz Mór*-ért fizetni.

Közben azonban egy egész sereg széllármosság is kiderült, amelyek *Grosz* követett el cége kárára. *Tapolcsányi* ték egy napon hat vanezer lejes megrendelést kaptak egy *Dacia* nevű simeriai (piskii) kávéházról. A cég óvatoss volt és előbb információkat kért, amelyek meglepőek voltak, mert van ugyan *Simerian* egy *Dacia* nevű kávéház, annak *Pilis Béla* a tulajdonosa, de ez nem tett semmiéle megrendelést. A hamis megrendelés *Grosz* műve volt, aki még bélyegzőt is tett a megrendelő levélre és *Mantia* aláírással látta el. Az volt a terve, hogy amint már több ízben megtette, ezuttal is kíváltja a teusi állomáson az árut és pótom áron eladja. A *Tapolcsányi* cég óvatosságán hiúsult meg ez a terv, a mely nem küldte el az árut.

Többször azonban sikeresen csapta be a céget *Grosz*. Hamis megrendelő levél alapján küldött *Tapolcsányi* nyolcezer lej értékű árut *Hátszegre*. *Lőrincz Hermann* címére. Ezt a küldeményt *Grosz* váltotta ki *Hátszegen* és nevetséges áron eladta *Grün Samu* hátszegi lakosnak. A pénzt azon melegeben elkártáztta. Hasonló eset volt, amikor *Hunedoarára* (*Vajdahunyadra*) *Nagy János* címére küldött árut, kiváltotta és eladta. A hűtlen utazó cégének körülbelül 80.000 lej kárt okozott és ezt az embert még egy aradi likörgyár is alkalmazta a közelmúltban inkasszánsnak. Az aradi rendőrség megállapította, hogy *Grosz Mór*

naik hisztes társa volt a csalásokban egy Spitzer nevű egyén, aki jelenleg Brassóban tartózkodik.

Az aradi rendőrség táviratozott a brassói rendőrségnek, hogy Spitzert tartóztassa le.

Weil Magda — Aradon.

(Félbeszakította sikerese olaszországi turnéját és visszatért Aradra. — Beszélgetés a művésznővel.)

(Saját tudósítónktól.) Weil Magda a csodálatos képességű fiatal aradi hegedűművész, aki fejedelemeknek játszott és akinek ki-forrott játéka előtt meghajolt a külföldi kritika, hat héttel ezelőtt európai turnéja indult. Sikereinek egy-egy állomásáról értesítést küldött aradi hozzátartozóinak és a *Közöny* is leközölte egy pár olasz újság kritikáját; ezek mind a legnagyobb elragadtatás hangján emlegettek meg az olasz földön turnézó magyar hegedűművésznőről. Weil Magdának szerződése szerint legalább még két-három hónapig kellett volna olasz majd francia városokban játszania és mindenki legnagyobb meglepetésére tegnap éjjel a gyors hírtelen Aradon termett.

A művésznő fogadta a *Közöny* munkatársát és röviden, tömören megmondta hirtelen hazautazásának okát.

— Szép sikereim voltak — mondotta — de vellem is megtörtént az, ami előttem már annyi művésszel és művésznővel megese: nézeteltérésem támadt impresszariómmal, *Dankel* Norberttel és a nézeteltérés szakításra vezetett. Azután meg kiűsztem el a hotelról-hotelre járni, ma még ebben a városban játszani, holnap már egy másikban, — vágyódtam már egy kis pihenésre. Most idehaza vagyok és pihenek.

— Mondjon vallomást a sikereiről:

— Voltak és ha nem gondolnék vissza melegséggel a szép estékre, a zsupolt házakra és ünneplő közönségre, talán el sem hinnék nekem, hogy művésznő vagyok. Mit tagadjam, jól esett az ünneplés és melyik művésznőnek nem esik jól? *Triesztben* kezdtem vendégjátékomat, ahol két koncertet adtam, innen *Velencébe* mentem, ahol szintén kétszer léptem fel. Azután jött *Verona, Pádua, Vicenza, Milano*, itt volt a legszebb sikerem, *Milano* után *Comó*, majd *Torino, Genova*, ahol két hangversenyt adtam, *San Remo, Ventimiglia, Firenze és Bologna*, ahol szintén kétszer kellett fellépnem.

A művésznő mutatja a „*Corriera della Sera*” kritikáját, amelyben *Cezari* kritikus így ír: „Kétszeres jelentősége van a fiatal magyar művésznő sikerének, mert ugyanakkor, amikor az itt vendég szereplő *Kubellé* dekadenciája nyílvánvaló és az egykor fényes csillagot leűnőben látjuk, már új csillagot látunk felűlni a művészet horizontján.” És a torinói *Stampa*, meg a többi olasz lapok is melegen, elismerően írnak róla. Különösen méltatják a budapesti *Tóth János-hegedűt*, amellyel Weil Magda játszott, amelynek csodás hangja vetekedik a *Stradivariuszokkal*.

— És mi lesz ezután művésznő?

— Hát egvelőre pihenek, de ősszel ismét elmegyek ezekre a helyekre, lehetőleg impresszarió nélkül. Azután az egész telet és tavaszt Olaszországban és Spanyolországban akarom eltölteni. Nagy

terveim vannak még a közeljövőre nézve és korai volna ezekről nyilatkozni.

A művésznő pihen, mert fiatal. Nem a babérai, bár ezem is pihenhetne, hanem csak a puha szelmonon és finom feje, türekeny exterríorje szinte elvész a zöld plüss szelontakarón. Pillanatra úgy rémlik, mintha a zöld plüss zöld babérhalmaz lenne. (k. s.)

Egy autókatasztrófa epilógusa.

(Per 150.000 lej kártérítésért. — Elentétes vallomások eskü alatt.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék büntetőtanácsa Kovács táblabíró elnöklete alatt ma Schüley András Astra gyári sofőr ügyét tárgyalta, akit azzal vádoltak, hogy Zambó Lajos aradi kőművesmestert gondatlanságból elgázolta a gyorsorosi országúton. A szerencsétlenségről annak idején részletesen beszámolt a *Közöny*.

A múlt év nyarán Felner Andor Astra gyári igazgató öccsével Felner Tiborral, Simon István tisztviselővel és feleségével autón a solymosi várhoz rándult ki. Az autót Schüley vezette negyvenötven kilométeres sebességgel. Az országúton történt a baleset, a melyről a vallomások nagyon különbözőek. Az érdekes része az ügynek az, hogy Zambó eskü alatt azt vallotta, hogy amikor biciklin Óhalom felé haladt, nem látta az autót maga előtt és Schüley hátulról gázolta el. A kihallgatott tanúk viszont, ugyancsak eskü alatt azt vallották, hogy a kőművesmester szembejött velük, majd tíz-tizenöt méterrel előttük átvágott. A sofőr, hogy az elgázolást elkerülje, a mellettük levő sínekre futott. Az autó felborult és a sárhányó leütötte Zambót, aki súlyosan megsérülve az árokba esett. Az autóban ülők közül ketten kártörést szenvedtek. A szerencsétlenül jártakat egy arra haladó parasztkocsira tették. A sofőr, aki csodálatosan nem sebesült meg, az eszméletlen kőművesmestert a villamos vasúttal Aradra szállított be.

A szembesítés alkalmával mind két fél megmaradt eskü alatt tett vallomása mellett. A bíróság a beidézt tanúk vallomása alapján a sofőrt felmentette a vád alól. A bíróság döntése valószínűleg befolyással lesz a kőművesmester által beadott keresetre, amellyel 150 ezer lej kártérítést követel, mivel még máig is munkaképtelen a bal eszt következében. Zambó ügyvédje a bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be.

— Az egyneűség kimondását követelik a török nők. Konstantinápolyból táviratozzák: A mohamedán török asszonyok ma nagy népgyűlést tartottak, amelyen követelték az egyneűség azonnali kimondását.

Amerikai kölcsönajánlat Magyarországnak.

(Kiss Emil newyorki bankár vállalja az egész magyar kölcsönt. — Franciaország 100 millió dollár kölcsönt kapott.)

Budapestről táviratozzák: Kiss Emil amerikai magyar bankár ma Budapesten járt és felkereste gróf Bethlen István miniszterelnököt, akinek ajánlatot tett egy amerikai pénzcsoport nevében, amely hajlandó teljes egészében lebonyolítani Magyarország külföldi kölcsönét. A pénzcsoport a kölcsönből egvelőre 10 millió dollárt folyósítana. Kiss ajánlatára a miniszterelnök nem adhatott pozitív választ és a bankár még ma visszautazott Newyorkba.

Newyorkból táviratozzák: Egy amerikai pénzcsoport, amelynek élén a Morgan-bank áll, a francia állam bank számára 100 millió dolláros kölcsönt engedélyezett.

Londonból táviratozzák: Itt kétségtelennnek tartják, hogy az Amerika és Anglia által felajánlott kölcsönösszegeket

Poincaré csak politikai engedelmények árán kaphattam meg.

Erre az első bizonyíték az, hogy a párisi szakértőbizottság a német moratorium mellett döntött. Remélik, hogy a kölcsön fejében a francia kormány ígéreteit betartja, igyekezni fog az országot pénzügyileg rendbehozni és

Poincaré revideálni fogja Ruhl-politikáját.

Londonból táviratozzák: A Franciaországnak nyújtandó 100 millió dolláros Morgan-jele kölcsönrel kapcsolatban a Times Newyorkból még azt jelenti, hogy

Irodalom, művészet Szombaton megnyílik az aradi színház.

(Rögtönzött kis színpad a zenekar fölött. — Kis egyfelvonásosok a műsoron. — A jövő hét végére már rendbehozzák a színpadot.)

(Saját tudósítónktól.) Mint ismeretes, a múlt heti színházi tűzkatasztrófa következtében hajlék nélkül maradt aradi színház a Kulturpalotában ütötte fel tanyáját. Az is ismeretes, hogy a Kulturpalota gyönyörű hatalmas terme a legnagyobb igyekezet mellett sem tudott megtelni közönséggel, játszhattak a színészek hármittis, a közönség nem látogatta az új helyen játszó színházat. A színtársulat ezért elhatározta, hogy addig is, amíg a színpad fölötti tetőzetet ismét befödik és a színpadot rendbehozzák, visszaköltözik régi hajlékába, mert a színház mégis csak a város centrumában fekszik, könnyebben közelíthető meg a színházbajáró közönség által és fütese sem emészt fel olyan horribilis összegeket, mint a Kulturpalota. Miután azonban a színpadon játszani nem lehet, a zenekar és a vasfüggöny közötti részt alakították át színpaddá. Az így nyert színpad nem valami nagy terjedelmű, de a színház nem is akar nagy szabásu komoly dolgokat előadni és vig kabarétréfák, kis egyfelvonásosok, magánszámok és duettek céljaira nagyszerűen megfelel. A nagyvárosok intím színpadai sem nagyobbak és ilyen módon megszíván a színpad közelebb jut a nézőtérhez, Zenekar nem szüksé-

a Francia Bank azt a feltételt is elfogadta, hogyha a lejáratí időben nem tudná a hitelt máskepen likvidálni, kész teljes összegben aranyat szállítani Newyorkba. A Francia Bank kormányzója közölte Morgannal, hogy a francia kormány a pénzügyi helyzet javulásáig a függő adósságok fundálásán kívül más hitelt nem vesz fel. A normális költségvetési bevételekben való biztosítás nélkül pedig semmiféle kölcsönt nem ad, még az elpusztított vidékek felépítésére sem.

Párisból táviratozzák: A szenátusban ma kezdtek meg a pénzügyi törvények tárgyalását, amit a pénzügyi bizottság elnökének rövid beszéde vezetett be, azután pedig a törvények előadója szólalt fel. A törvények fölött kezdett vitát valószínűleg holnap fejezik be. Az első fejezetnél, amely a megakarításokat tárgyalja a pénzügyi bizottság ellenjavaslatával felmerült a legfontosabb kérdés. Poincaré a bizottság javaslatának visszavonását kérte és felvetette a bizalmi kérdést. A lapok szerint a parlamentben olyan a hangulat, hogy

a kormány javaslatát el fogják fogadni. Ez Poincaré helyzetének megszüntetését jelenti.

A szenátus vasárnap is két ülést tart és a törvények felett való döntő szavazást vasárnap este várnak.

ges a kis intím darabokhoz és az egyes magánszámoknál szükséges kísérő zenét zongora szolgáltatja.

Az első ilyen előadás már szombaton lesz a színházban és Szóke Szakáll, a kitűnő budapesti kabaréíró Vonónégyes című szatírája kerül színre, amit Budapesten háromszázszor adtak. Emellett még Liptay Imre Kölyök című pompás bohózata is színrekerül és a két egyfelvonásos közt szünet alatt a színtársulat elsőrangú művészi színű sláger magánszámokat adnak elő. A jövő hetet szintén ilyen kabaréelőadások töltik ki és remélhetőleg a hét végére már befejeződtek a szükséges munkálatok és a színház a nagy színpadon rendez darabokat is adhat. Az előadások rendes helyarák mellett bérletben lesznek és este fél kilenckor kezdődnek.

• Az aradi színház műsora, Pénteken nincs előadás. Szombat este fél 9 órakor: Vonónégyes és A kölyök bohózatok bemutatás előadása, magánszámokkal. (C. bérlet.) Vasárnap d. u. 4 órakor: Ugyanaz. Este fél 9 órakor: Ugyanaz. (A. bérlet.) Hétfő fél 9 órakor: Ugyanaz. (B.)

• A timisoarai színház műsora. Csütörtökön: Roman előadás. Péntek: Szerlem királya (operett-premier, premierhelyarákkal, premierbérlet.) Szombat d. u. 3 órakor: Gyermekelőadás, olcsó helyarákkal, 5 órakor: Falurossza, 8 órakor: Szerlem királya (rendes helyarákkal.)

• Fekete Mihály jászási engedélyt kért Bucureszta. Fekete Mihály, a timisoarai magyar színház igazgatója kérvényt nyújtott be a kultuszminiszterhez, amelyben azt kéri, hogy engedélyezzék számára,

hogyan a bucaresti Eforia színházban játszson társulatával. A kérvényt dr.

Obadeanu képviselő személyesen nyújtotta át a miniszternek.

Az aradi „Haladás” egyesület betiltásának oka.

(Spiritiszták vették kezükbe a közbeesült kulturogyesület vezetését.)

(Saját tudósítónkól.) A közönség multheti számában megjelent a spiritizmusról írott cikkünk széles körben keltett visszhangot. Levelek tömegét kapjuk naponta, amelyeknek egynégyre súlyos bírálatát rója fel a spiritizmus elleni támadásunkat és vétünkért kegyetlen büntetéseket helyez kilátásba. A másik része hálálkodó sorokat tartalmaz és biztat bennünket, hogy folytassuk spiritizmus elleni küzdelmünket, mert a levélíróknak anyját, vagy anyját, testvérét, vagy rokonát döntötte nyomorba, vagy kergette kétségbe az örület vallása.

A cikk írója ma egy „hithű” spiritiszta aláírásával ellátott levelet kapott, amely nagyon szomorú jövőt jósol az „igaz hit” támadóinak. A levélben elmondja, hogy a tulvilág szellemei már unják védaskodásainkat és közeljövőben szigorú megtorlásban részesítik a cikkeik szerzőjét. A „hithű” utóiratban megjegyzi még nem késő, még időt ad arra, hogy megbánjuk bűneinket, különben a szellemek süjtő keze pusztulást hoz reánk.

Nem ijedünk meg sem a levél írójától, sem az exaltált idegű, legyákrábas megszületett szellembosszútól, mi megtántoríthatatlannal harcot hirdetünk a spiritizmus és egyéb pusztulást hozó tévtanok ellen.

A közöny szerkesztősege mintegy két héttel ezelőtt panaszos levelet kapott, amely kétségbeesetten mutat arra a veszteségre, amely Arad város magyar társadalmát érte azzal, hogy a hatóságok betiltották a „Haladás” kulturisztvány előadásait. A levél

sorai között érzékelhető volt, hogy írója a magyarság elleni intézkedésnek látja a Haladás előadásainak betiltását. Ez a felfogás azonban téves. A Haladást azért tiltották be a hatóságok, mert annak vezetői lemondtak, mivel a vezetőket *spiritiszták vették át*. A város vezetői világos fejjel ítélkeztek akkor, amikor ilyen módon akarták megmenteni a Haladás közönségét attól, hogy megfertőzzék őket a spiritiszta apostolok tévtanaival. A hatóságok ugyancsak betiltották ugyanezen okokból a szegényházban tartott hetenkénti „kultúr-előadásokat” is. *A betiltást azonnal visszavonják, ha a feltétlenül szép célú és eredményesen dolgozó egyesület vezetését olyan egyének veszik át, akik a spiritizmus bomlasztó tértoglalásának gátát vetnek.*

Egyelőre csak ennyit a spiritiszták áldatlan működéséről, azonban a közeljövőben alkalmunk lesz arra, hogy nevekkel és helyekkel is szolgáljunk, ahol a spiritiszták összegyűlekeznek szénszai megtartására, idegeket roncsoló tanaik hirdetésére. Ismételjük, nincs okunk félni a spiritiszták fenyegetéseitől, mert már alkalmunk volt egy ilyen „hithű” denunciaciójának kellemtelenségeit végig szenvednünk, azonban szerencsére a hatóságok idejében belátták, hogy a *denunciación önzetlenségének álarca mögött hitvány anyagi érdekek húzódnak meg.*

A sok szenvedés által meggyötört ember érdekeit akarjuk szolgálni akkor, amikor harcolunk a spiritiszták ellen és reméljük, harcunk eredményes lesz. (p. g.)

hogyan kék könyvvel felel a sárga könyvre és ebben ő mutat rá a legigazibb okokra. Nehogy azt gondolja valaki, hogy Franciaország ezt ennyiben hagyja azonnal megerezt egy piros könyvet, amely azután istenigazában odavág a kék könyvnek. De miután Macdonald vezér is keménykötésű legény, majd ad ő annak a francia piros könyvnek. Kiad egy olyan narancssárga színű könyvet, hogy elsárgul diűhében a szomszéd.

Mi történik ezután? Ugyan mi is történhetne? A vitába beleszól Olaszország is egy olivzöld könyvvel és ebben olasz részről rá mutatnak, hogy a megszállás okozta gyanántok és mikéntek következtében kialakult szövetségszöveg helyzetnek megfelelő hogyok és mi érték interparlamentáris viszonylatokban ujjonnan alakult bizottságok stb. Ezután jön Németország maga halványlila könyvével és ebben igazi német alapossággal a legtökésőbb levéltárakból előszedett okmányokkal odakonkludálnak, hogy a Ruhr megszállás tulajdonképpeni viszonylatossága az aránylagosság rovására megy, a mi világosan kitűnik Bethmann-Hollweg néhai kancellárnak 1913-ban unokája keresztezőjén mondott egyszavas megfogalmazásból, azután jön Amerika az elefántcsontszínű könyvvel. Mexikó a

biborszínűvel, Japán a citromsárgával és a semlegesek fekete-fehér, szürke, rozsdaszínű, piszokszínű, vadgalambszínű, pettyes, kockás és sávós könyvekkel. És jönnek megint a diplomáciai okiratok rogyásig és miután az államférfiak a színekben jól kitombolták magukat, csendes nyugovóra térnek, mert Európa sorsát ismét szépen elintézték. (k. s.)

Felrobbantotta konkurensét.

(A földszinéről elfúttetett gyógyszeriár.)

Párisból jelentik: Különös módon akart egy clermonti gyógyszerész megszabadulni konkurensétől. A Páris közelében fekvő Clermont városkában két gyógyszerész lakott, akik közül az egyik Henry Belloni radikális módon igyekezett letörni konkurensét, Auterroche Georget, akinek *dinamittal üzletét felrobbantotta*. A napokban éjjel tájban a városka lakosai irtózatos robbanásra ijedtek fel. Pillanatok alatt kint volt mindenki az utcán, mert attól féltek, hogy földrengés van és fejükre dől a házuk. A rendőrség azonnal kivonult és a szomszéd város helyőrségének is telefonáltak. Néhány perccel később kiderült, hogy *Auterroche gyógyszerész háza lángokban áll*. A tüzoltóság kivonult és a tüz lokalizálásához kezdett. Alighogy ez sikerült, *egy másik detonáció hangzott*, amely sokkal erősebb volt mint az első. A borzasztó detonációt négy kilométer távolságban hallották, a környékben levő házak ablakai pedig elrepedtek. A tüzoltóság másnap délig dolgozott megfeszített erővel, amikor végre sikerült eloltani a tüzet. A helyszíni vizsgálat kiderítette, hogy a robbanások *dinamittal keletkeztek* és megkeszdték a nyomozást a tettes kiderítésére. — A gyanú először egy mérnökre esett aki hosszabb ideig tartózkodott a gyógyszerésztárban a robbanás napján. A mérnök azonban alibit igazolt és így szabadon bocsátották. Végre sikerült kideríteni, hogy a *tettes Belloni gyógyszerész*, aki így módon akarta magának biztosítani az egyeduralmat a városban. Elfogatása után folyton tagadott, de közben új bizonyítékok kerültek elő és *végre bevallotta tettét*. Vallomásaiból kiderült, hogy Auterroche elődje egy *Gazet* nevű gyógyszerész volt, aki nemrég meghalt. Miután örökösei nem voltak, Belloni azt remélte, hogy hozzájuthat a gyógyszerészethez és nem lesz konkurensa. Gazet ellenben egy régi barátja fiára hagyta a gyógyszerésztárat, aki azonnal megkezdte Clermontban gyógyszerészi munkáját. Effeőlötti diűhében elhatározta, hogy *konkurrensé ütletét a szó szoros értelmében elűnteti a föld színéről*. Bellonit Párisba szállították, ahol a törvényszék előtt felel majd tettéért, a mellyel egy egész város lakóit veszélybe döntötte.

Jön! FREDERICUS REX
Jegyek elővételben szombattól kezdve az **APOLLO** elővételi pénztáránál d. e. 1/11—12-ig, d. u. 4—9 óráig válthatók.

HIREK.

Tüzesveszélyes üzletek.

(Az aradi rendőrprefektus szigorú tüzbiztonsági rendelkezése.)

(Saját tudósítónkól.) A bucaresti nagy benzorrobbanás, amely számos emberáldozatot követelt, fokozott éberségre kényszeríti az illetékes hatóságokat, nehogy a robbanó folyadékok hanyag kezelése következtében hasonló katasztrófa következzen be. Az aradi államrendőrségnek tudomására jutott, hogy több aradi kereskedő nem tartja be a robbanó folyadékok, a petrolium, benzín, alkohol és éther kezelésénél az előirt rendszabályokat. A prefektúra elhatározta, hogy szigorú ellenőrzés alá veszi a robbanó folyadékokat árusító kereskedőket és a tapasztalt mulasztásokat szigorúan bünteti. Az aradi rendőrprefektus ma az összes kerületi parancsnokságokhoz a következő körrendeletet intézte:

— Megállapítást nyert, hogy több kereskedő gyűlékony és robbanékony anyagokat, mint petrolium, benzín, alkohol, éther stb. a köteles elővigyázat és a fennálló szabályrendeletek ellenére nem tartja külön elzárt helyiségben és tüzbiztos edényben ezért felnyom, hogy figyelmeztesse a kereskedőket és azoknál személyesen ellenőrizze a fenti tüzbiztonsági előírások pontos betartását. Azok ellen, akik a rendelkezésnek nem tesznek eleget, megbírságot és a gátlóság címén tegyen feljelentést. Az összes benzín lerakatoknak és árusítóknak hivatalos engedéllyel kell bírniuk. Filotti Zsolt rendőrprefektus.

— Angliának nincsenek háborús kötelezettségei. Londonból táviratozzák: Az alsóház mai ülésén felvették azt a kérdést, hogy van-e Nagy-Britanniának idegen államokkal olyan megegyezése, amely Nagy-Britanniát háborúba kergetheti. Macdonald miniszterelnök a kérdésre azt válaszolta, hogy Nagy-Britanniát nem köti ebben az irányban semmiféle kötelezettség, csupán azok, amelyek a békeszerződésből és a Nemzetek Szövetségének szabályzatából származnak.

— A timisoarai villamos új bérletjegyei. Április elsejétől kezdve a timisoarai villamosbérletek ügyében új rend lép életbe. Háromféle bérletjegy lesz. A napi kétszeri utazásra jogosító bérlet városi hivatalnokoknak 40, állami tisztviselőknél 100, munkásoknak 130, a négyzeri utazásra érvényes jegy városi hivatalnokoknak 80, államiaknak 200 és munkásoknak 260 lej lesz. Az állandó utazásra jogosító bérletjegy árát 500 lejben állapították meg.

— Jegyzők drágasági pótléka. A jegyzők számára már a múlt esztendőben adtak drágasági pótlékot, azonban ennek a pótléknak a kifizetése mindmáig nem történt meg. Ma Aradmegye vezetőségéhez 400.000 lejes összeg kiutalása érkezett meg a belügyminiszteriumtól, hogy ebből az összegből a megadott, de eddig ki nem utalt jegyzői drágasági pótlékot fizessék ki. Miután ez az összeg nem elegendő az egész elmaradt drágasági pótlék kifizetéséhez, azért most csak a múlt év első hónapjait fizetik ki minden jegyzőnek és a többit akkor fizetik, amikor ismét érkezik pénz erre a célra. Az elmaradt drágasági pótlék fejéknél és havonként 250—350 lejt tesz ki.

A nap tükre.

Isten éltesse

a diplomáciát.

Emlékezzünk csak vissza: a háború vége felé a derék diplomata valósággal elárastották a könyveköt a különböző színű könyvekkel. A piros, sárga és kék alap színektől kezdve egészen a cinober, okker, lila, viola zöld, fehér és fekete árnyalatokig mindenféle színű könyv elhagyta a sajtót és a színes könyvekben azután ugyancsak rámutattak a politikusok és diplomata a rámutatnivalókra és kifejtették a kifejtési valókat, hivatalos dátumokkal és nevekkel alátámasztott okmányokat vadgostak egymás fejéhez és miután az összes létező igazi okokat feltárták és megvilágították, a maguk részéről el is intézték a világ sorát.

Pár évig szüneteltek a színes könyvek, míg most aztán a szenvedő emberiség igaz öröme ismét elhagyta a sajtót egy színes munka. Franciaország kiadta sárga könyvét, amelyben feltárja a Ruhr megszállás igazi okait és okiratokkal mutat rá a rámutatnivalókra. Anglia ezt a dolgot nem hagyhatja annyiban és Macdonald miniszterelnök már ki is jelentette

— Astra-gyári munkások a kereskedelmi miniszter előtt. Bucurestiből jelentik: Az Astra művek munkásai tegnap küldöttségileg megjelentek az ipar- és kereskedelemügyi miniszternél, akinek kifejezték tiltakozásukat a munkások tömeges elbocsátása miatt. A munkásság a tömeges elbocsátás okát abban látja, hogy a pénzügyminiszter az állami szállításokért járó összegeket késedelmesen egyenliti ki és ezért az Astra művek kénytelenek üzemüket redukálni.

— Esküvő. Szüry Gabriella és dr. Sorbán Jenő március 15-én tartják esküvőjüket a buziási római kátl. plébánia templomban.

— Bombamerénylet a lemberg-i rendőrség ellen. Lembergben táviratozzák: A lemberg-i rendőrség épületébe ma ismeretlen fettes bombák dobott be, amely az egyik irodát teljesen összerombolta. A rendőrség azonnal átkutatva az épületet és még három bombát talált, amelyek felrobbanása esetén az egész épület a levegőbe repült volna. A merénylők ellen erélyes nyomozás indult meg.

— Walter Rózsi válik a férjétől. Budapestről táviratozzák: Walter Rózsi operatőrként, akinek eltűnéséről a Közönség mai száma adott hírt, ma megjelent a rendőrfőkapitányvárosban és bejelentette, hogy férje feljelentése alaptalan, ezért kérte a nyomozás megszüntetését. A különböző híresztelésekkel kapcsolatban kijelentette, hogy valótlan az, hogy bejelentés nélkül tűnt el vagy szökött meg és valótlan, hogy férjétől milliókat követelt. Tegnap előre bejelentette férjének, hogy elmegy hazuról és elvált tőle. Férje, amíg ő otthon volt, közben eltávozott és ezért ő megegyszer levélben is bejelentette neki ezt és kérte, indítsa meg a válóperét. Elmondotta a rendőrségnek, hogy otthoni körülményei miatt súlyos idegbetegség vett rajta erőt, amely művészetét is veszélyeztette. Az Operától emiatt szabadságot is kért és csak nyolc nap múlva tud fellépni ismét.

— Aradi csendélet. Ardelean János, a Mos Aium (Szél) ucca 6. számú házban lakó aradi háztulajdonos feljelentést tett a rendőrségnek, hogy lakója, Csicsilla Teofil egy fadarabhal súlyosan megsebezte. A háztulajdonos figyelmeztette lakóját, hogy az udvaron levő aszfaltjárda ne telenkábbon, mire az egy fadarabbal a vállára sújtott. A megsebesült háztulajdonos sebét az előhívott orvos kötözte be. A rendőrség megindította az eljárást.

— Forró levesbe esett gyermek tragédiája. Megrendítő halálos szerencsétlenség történt tegnapelőtt Aradon özvegy Kovács Jánosné lakásán. Az asszony négy éves János nevű fiacskája a konyhában egy földretett forró levestel felt fázék mellett játszadozott, amelybe beleesett. A szerencsétlen gyermeket súlyos égési sebekkel szállították a mentők a gyermekkorházba, ahol ma délelőtt rettenetes kínok között kiszzenvedett.

— Alaptalan halálhír. Beck Jánosról, a timisoarai Agricola volt vezér titkáráról olyan hírek terjedtek el, hogy Clujon (Kolozsváron) meghalt. A hír szerencsére ebben a formában nem igaz. Beck János a család értesítése szerint, súlyos betegen fekszik a cluji klinikán, de állapota a javulás útján van.

Jön!
FREDERICUS REX
az Apollóba.

Bombamerénylet az athéni angol követség ellen.

(Emberéletben nem esett kár. — A román követség előtt ismét bombát találtak.)

Athénből táviratozzák: Az athéni angol követség ellen ma bombamerénylet történt és bár a bombák felrobbantak, személyekben nem esett kár. A robbanás éjszaka történt és ennek zajára ébredt föl az angol követ. A követ azonnal felhívta telefonon Holiday angol ezredest, hogy keresse meg a görög rendőrséget, ahonnan az értesítés vétele után tüstént a követségre siettek és megkezdtek a vizsgálatot. A dinamitpatron, amelyet a követség kapuja elé helyeztek, szétrombolta az épület homlokzatát. Az angol követség a pénzügyminiszterium épületében székel és a miniszterium őrszeme mondotta el, hogy a merénylet előtt két személyt látott a közelben, majd néhány másodperccel később két automobilt látott, amelyek a követség előtt találkoztak anélkül, hogy megállottak volna. A merénylet híre a közvéleményben és politikai körökben óriási felháborodást keltett. A régens még ma felkereste az angol követet és a merényletet rettenetes gyalázatnak nevezte. A régens visszautasította azt a feltevést, hogy a merénylet tervezői görögök lettek volna. Ugy hírlik, hogy olyan hatalom van az ügybe belekeverve, amelynek érdekei ellentétesek Görögország érdekeivel.

Athénből táviratozzák: A Havas Távirati Iroda jelenti, hogy az athéni román követség épületének kapuja alatt öt darab még fel nem robbant dinamitpatront találtak.

— Vád alá helyezték a budapesti színházi merénylőket. Budapestről táviratozzák: Emlékeztetés, hogy annak idején Buttykay-Földes „Olivia hercegnő” című operettjének a Fővárosi Operettszínházban való előadása közben az erkélyről több revolverlövés dördült el a nézőtér felé és fiatal emberek tüntetészerű botrányt rendeztek. A rendőrség ki nyomozta a tetteseket, akik ellen az ügyészség vádat emelt. Az ügyészség vádirata ellen kifogást adtak be a vádlottak, amit ma tárgyal a vádtanács. A kifogásokat elutasították és az összes terhelteket az ügyészség vádirata alapján vád alá helyezték. A pörnek tizenöt fiatal ember a vádlottja.

— Sikasztó szolgál. Az aradi államrendőrségnek a napokban feljelentést tett a munkásbiztosító pénztár igazgatósága a pénztár szolgálja, Blindas Péter ellen, aki több ezer lej készpénzzel megszökött. Ma a radnai csendőrség telefonon értesítette a rendőrséget, hogy ott Blindas Pétert elfogták. Az elfogott sikasztót Aradra szállították.

— Háromezer lejt sikkasztott egy kiskorú munkás. Az aradi Hegyaljai villamos igazgatósága feljelentést tett a lakatosmühely egyik kiskorú munkása ellen a rendőrségnek, aki a reábizott háromezer lejt elsikkasztotta. A munkást letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

Sanghai titka.
A new-yorki titkosrendőrség hatóságából. Kínában készült oo eredeti felvételekkel. oo Bemutatja péntektől hétfőig az **URANIA.**

— Felmentettek egy merénylőt. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma Frölich Péter magyarpécskai munkás felett ítélezett, akit erőszakos merénylettel vádoltak. A feljelentést Ultrada Rozália szemlaki háziartási alkalmazott nevében dr. Mannheim Aladár aradi ügyvéd tette. A leány előadta, hogy 1920-ban Szemiak felé haladt, amikor megszökött az országúton a vádlott. Rövid beszélgetés után megtámadta. Mivel Frölich tagadta a bűncselekményt és tanu nem volt, a bíróság felmentette. A leány felebhezett.

— A visszaéléssel vádolt aradi tisztviselő sorsa. Marinescu Victor aradi munkafelügyelői tisztviselő ellen — mint jelentenük — vizsgálat indult meg hivatali visszaélések gyanúja miatt. A vizsgálat most nyert befejezést és a vizsgálóbíró az iratokat indítványtétel végett áttette a királyi ügyészséghez. Mivel a tisztviselő az ellene felhozott vádakkal szemben tanakkal védenni tudta magát, lehetséges, hogy az ügyészség megszünteti ellene az eljárást.

— Kirabolta a jövevőjét. Súlyos vádakat tartalmazó feljelentés érkezett a napokban az aradi rendőrséghez egy volt kegyvári munkásleány ellen. A feljelentő Schneider Antal ácsmester elmondja, hogy Peia Rózsi munkásleány foglalkozás nélkül volt és beteg ment hozzá szállást kéri. A jószívű ácsmester szívesen borsátotta egyik szobáját rendelkezésére, amit Peia Rózsi azal hálált meg, hogy meglopja. Egy alkalommal az ácsmester felesége egy ezer lejtet tett le az asztalra, a szobában rajta kívül csak Peia Rózsi tartózkodott s az ezer lejes eltűnt. Amikor a leányt kérdőre vonta, az veszekedni kezdett vele, ami az idegbeteg ácsmesternét annyira felizgatta, hogy szivgöresőt kapott és eszméletlenül esett össze. Peia Rózsi felhasználta a földön vergődő asszony öntudatlanságát és kirabolta. A zsebében levő kétezer lejt kivette, azután megszökött. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy Peia Rózsi jelenleg az aradi szülészeti klinikán ápolják. Felgyógyulása után megindul ellene az eljárás.

— Elítélt lótolvajok. Az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt Popa Maxim, Csintár Péter, Minescu János és Popa Sándor dudi (Aradmegye) földművesek állottak lopással vádolva. A vádlottak a forradalom után Török Géza dudi földbirtokos pusztijáról négy értékes lovat vitték el, maj járlatot hamisítva, kettőt eladtak a szalontai vásáron. A másik két lovat tovább vitték és másutt akarták értékesíteni, ami azonban nem sikerült. Török Géza közben feljelentést tett és a négy tolvajt elfogták, mielőtt a másik két lovat el tudták volna adni. Mivel bebizonyult, hogy a hamisítást Csintár Péter és Popa Sándor követték el, sőt a lopás érteimi szerzői is ők voltak, Csintárt egy és félévi, Popát egy évi fogházzal sújtották, Popa

Maxim hat havi fogházzal, Minescu négy havi fogházzal kapott. Az ítéletbe belenyugodtak.

— Az erdélyi mezőgazdaság reorganizálása. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter március 14-re az összes erdélyi gazdasági kerületek vezetőit Bucurestibe rendelte. Az értekezleten az erdélyi mezőgazdaság reorganizálásának ügye kerül szóba.

— Az eltűnt timisoarai gimnazista. Székely László timisoarai építész 15 éves András nevű fia, aki a piarista gimnázium negyedik osztályába járt, hétfő óta eltűnt hazuról. Azóta a legszorgosabb kutatás sem vezetett eredményre. A sarkáját kifogták a Begéből a turbinák mellett, de ennek alapján sem sikerült közelebbit megútni a fiú hollétéről. Annál rejtélyesebb az eltűnés, mert a fiut mindenki szerette, az iskolában is becsülték a jó tanulót. Komolyan viselkedett mindig, és kalandos elcsavargásról nem lehet szó. Kugel detektív jelentést tett, hogy kedden este nyolc óra után a Jenő herceg-téren látott egy 15 év körüli szürke kabátos fiut sapka nélkül sietni. A fiuról azonban még otthon sincsen fénykép és így nem tudták ellenőrizni, hogy a detektív által látott fiatalember azonos-e az eltűnt Székely Andrással. Most újabb nyomon igyekeznek a fiut megtalálni, amelynek remélhetőleg sikeres lesz.

— Ausztráliába szökött egy tolvaj urilú. Egy jó családból való timisoarai fiatalember több timisoarai egyéntől különböző címenek 2—10 ezer lejes összegeket csal ki és szerdán megszökött Magyarországra, ahonnan minden valószínűség szerint Ausztrália felé vette útját. A fiatal embernek ugyanis már kész ausztráliai vizummal ellátott utlevele volt és így könnyen megszökhetett. A fiatal ember, aki egvébként rokkant és tartalékos tiszt: a Káldor és Tóth cégtől, amelynek tulajdonosai jó ismerősei voltak. 10 ezer lejt lopott.

— Elítélt gabonaügynök. Veliciu Sándor gabonaügynök a Pollák J. és Fiai timisoarai gabonakereskedőcégtől 856.000 lejt és 300 zsákot vett át azzal, hogy gabonát fog a cégnek szállítani. Veliciu azonban nem szállított, sőt a zsákokkal és a pénzzel sem számolt el. Hlabik Sándor gabonakereskedőtől szintén felvett 10.000 lejt, de gabonát neki sem szállított. A timisoarai törvényszék ma tartott tárgyalásán Veliciut hét hónapi börtönrre ítélte, de büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette és ma szabadlábra is helyezte.

— Az aradi Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak bálja a Fehér Kereszt nagytermében március 22-én

— Alkalmi vételek arany és brilliáns ékszerekben Waldmannál, Piata Avram Ianču (Szabadság-t.) 14

— Aradon, a Fehér Kereszt Barban szenzációs új táncatrakciók: Edith and John Clark stepkirály, Dagmar és Hansen világhírű karakter és mondain táncosok.

Negyedik muskétás
MAX LINDERREL
ma utóljára
az Apollóban.

KÖZGASZDASÁG.

— Az aradi speciális adóketők munkája. Az aradi pénzügyigazgatóságon a speciális adóketőbizottság 25-én a földszint 15. számú szobájában kezdi meg működését. A bizottság eltérőleg a többi adóketőbizottság munkarendjétől, csak délután dolgozik és munkáját reggel nyolc órakor kezdi meg minden nap. Az idézéseket azonban úgy állították ki, hogy a megidézett felek árként kisebb csoportokban érkezzenek a bizottság helyisége elé és ezzel szándékoznak elkerülni azt, hogy egyesek ácsorogni legyenek kénytelenek hosszabb ideig, amíg rájuk kerül a sor. Naponként huszonöt felet idéznek meg és a tárgyalásokat úgy osztják be, hogy a bizottság délután egy órára elvégezze az aznapi kivetéseket.

— A Temesvári Bank fiókot nyit Zsombolyán. A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság Zsombolyán nagy helyiséget bérelt és rögtön Zsombolya átvétele után megnyitja ottani fiókját. A banknak már azelőtt is volt Zsombolyán fiókja és ott értékes összeköttetései voltak. A bankhoz tartozó iparvállalatok is megtették az intézkedéseket, hogy régi Zsombolyai összeköttetéseiket ismét felvehessék.

— A magyar export nagymértékű felszabadítása. Budapestről táviratozzák: A pénzügyminisztérium szabaddá tette a következő cikkeknek Magyarországból való kivitelét: bab, liszt, élelmiszerek, kender és gyapjú.

— Nem fizetnek adót Aradon. Érdekes jelenség, hogy ebben az évben az aradi pénzügyigazgatóság adópénztárai milven kis összegeket bevételeztek adófizetésekből. Az igazgatóság rendelkezést adott ki még az év első napjaiban, amelyben elrendelte, hogy mindenki köteles idejében rendezni adótartozását. Akiknek a bizottság kivetette már az adóját annak az új adó mértéke szerint kell befizetését teljesíteni, aki pedig még nem került az adóketőbizottságok elé, annak a tavalyi adója szerint kell fizetnie. A közönségnek azonban csak igen jelentéktelen része tesz eleget ennek a rendelkezésnek és nem fizet adót. Naponként egy-egy adópénztár sokszor hat-hétezer lejnél nem bevételez többet. Fél szemben tavaly ősszel a legelső napon egy napi bevételezés meghaladta a fél milliót. Az adóhivatalok most újabb felszólítást bocsátanak ki a közönséghez, amelyben kéri az adófizetőket kötelezettségeik teljesítésére, mert ellenkező esetben a különböző törvényes eljárásokat helyezik kilátásba.

Valutábiai.

— Elvi valutárák. (Március 13.) Francia frank 7.90, svájci frank 33, dollár 190, dinár 2.45, szokol 5.60, lira 8.08, angol font 820. **Kifizetések:** Budapest külföldi 440, belföldi 490, Bécs 373, Prága 5.48, Zürich 32.85, Milano 8.02, London 816, Páris 7.80, Newyork 189, Belgrád 2.40.

— Zürich zárlat. (Március 13.) Amsterdam 215.40, Newyork 578, London 2485, Páris 24.85, Milano 24.55, Prága 16.72.50, Budapest 0.0080, Belgrád 7.20, Bucuresti 3.05, Bécs 0.008160.

— Bucuresti tőzsdézárlat. (Március 13.) **Kifizetések:** Páris 7.55, London 812, Newyork 190, Milano 8.10, Zürich 32.80, Bécs 0.0027, Prága 5.48, Budapest 0.0023.

Valuták: Napoleon 720, Léva 1.32, török lira 0.95, angol font 800, francia frank 7.60, svájci frank 33, lira 8, drachma 2.90, dinár 2.34, dollár 188, lengyel marka 0.00022, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0025, szokol 5.35.

— Budapesti devizaközpont jegyzései. (Március 13.) Belgrád 945—980, Bucuresti 403—415, London 327150—337100, angol font 327750—337700, Milano 3230—3330, lira 3260—3360, Newyork 76100—78400, dollár 76400—78750, Páris 3270—3375, francia frank 3300—3405, Prága 2200—2270, Bécs 107.40—110.70, Napoleon 263—300. **A takarékkorona árfolyama 116.**

Jön! FREDERICUS REX az Apollóba.

A soknevű szélhámos.

(Akinak nem tudják valódi nevét.)

(*Saját tudósítónktól.*) Az aradi Rendőrségén Draglciu Aurel komisszárius ma folytatta a lefolytatott *al-Vogel János* kihallgatását, aki azt állította, hogy az eredeti neve *Polka János*. Kihallgatása alkalmával újabb érdekes adatok kerültek felszínre. Az alig huszonkét éves fiatal ember árvaházban nevelkedett, ahonnan tizenkét éves korában megszökött és azóta lopásokból és betörésekből él. *Bejárta már fél Európát*, járt Németországban, Ausztriában. Beismerte, hogy legutóbb Kassán *Lipták János* név alatt betöréseket követett el és emiatt tíz hónapi börtönrre ítélték. Budapesten két hétig ült a toloncházban és mivel kilétét nem tudták megállapítani, javítóintézetbe vitték, ahonnan megszökött. A betöréseit és lopásait úgy követte el, hogy összeharagított korcsokban vagy más mulatóhelyen emberekkel, a kiknek a zsebeiből kilopta az irataikat és azok nevével hetesnek, inasnak vagy kocsisnak szegődött el. Szerepelt *Lipták János*, *Heisler Jenő*, *Polka János*, *Vogel János* és *Fogli Béla* nevekkel. Egyelőre csak ennyi álnevet ismert be és ennyiről tudott igazolványokat felmutatni. *Hogy mi a valódi a neve, azt még nem lehet tudni.* A fiatalember ravaszul, blimbánó arccal próbál szánalmas kélténi maga mellett és megdöbbenne csodálkozik, amikor a ruhája beléséből kiszedett lopott igazolványokat megmutatják neki. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a veszedelmes szélhámos és betörő bűnlejtromjának összeállítására.

Aradi mozihírek.

* Pénteken utoljára vetíti az Apolló mozgószínház „A negyedik muskétás” című ötletes filmet. A főszerepet egy gascogni földbirtokos fiát, aki Párisba megy vagyont gyűjteni, Max Linder alakítja utóérhetetlen művészetével és oly alakítással, hogy minden egyes mozdulata a kacagás valóságos pergőtüzét váltja ki a nézőtérben. A végén azonban különböző humoros helyzetek után mint a királyné becsületének megmentője, tagja lesz a királyi testőrségnek és mint ilyen, szereimét elveheti feleségül.

* Kína csodálatos élete tárul pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn az Uránia mozgószínház közönsége elé. „Egy kínai kaland” címen

mozgalmas s érdekes bűnügyi filmet vetít az Uránia, melynek minden jelenete a sárga emberek életéből ismeretlen momentumokat dob a néző elé.

Jön! FREDERICUS REX az Apollóba.

Hogy áll a lej?

1924. március 13-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

- 3.03 svájci frankot,
- 12.70 francia frankot,
- 44.000 külföldi magyar koronát,
- 47.000 effektív magyar koronát,
- 49.000 belföldi magyar koronát,
- 37.300 osztrák koronát.

Zürichben 3.05 frankot
Budapestben 40,300—41,500 K-t.

Bestiális apa.

(Féltékenységből megölte a leányát.)

Berlinből jelentik: Nem mindennapi véres családi dráma játszódott le a napokban egy berlini munkáscsaládnál. *Springer Richard* meggyilkolta féltékenységből 25 éves *Elfriede* nevű leányát. A munkást nemrég bocsátották el a fogházból, ahol másfél évet töltött mert leánya ellen merényletet követett el.

A munkás felesége, aki észrevette ura bűnös hajlamát, óvatosságból ritkán hagyta leányát egyedül. Vele aludt, míg férje két fiával a másik szobában töltötte az éjszakát. Tegnap reggel néhány percra a konyhába ment, hogy elkészítse a reggelit. Ezt az alkalmat használta fel a férfi. *Fejszét ragadott és az alvó leány fejére suított.* Amikor *Springer* né a szobába ment, rémülten látta, hogy a fiatal leány vérben uszik az ágyban. A véres fejsze az egyik sarokban feküdt, *Springer* pedig elűnt.

Feljelentést tett a rendőrségen. A leányt azonnal kórházba szállították, ahol még aznap meghalt. Még tegnap este *Springer* önként jelentkezett a rendőrségen, ahol elbádat, hogy leányát féltékenységből ölte meg. Az utóbbi időben egy fiatalember udvarolt a leánynak és ő annyira szerette, hogy inkább megölte, minthogy másnak átengedje.

A szerkesztésért ideiglenesen:
KÓCSY JENŐ
Idé.

Cenzurat: **Dr. ROMUL MAGER.**

Világítószámlapok kintinben becsabályozott nagyon olcsó zseb és ébresztőórák kaphatók: **Reiter Józsefnél**, Arad, a Lutheránus templom mellett. 1681
Aranyat, ezüstöt magas áron bevált

Burgonyát,

étkezési és vető célokra vagon-telekben fagymentesen bármely állomásra szállítva ajánl: **Reiter Frigyes** Timișoara, Soudier-tér 2. Telefon 807. 886

Nyolcas

Nicholson magánjáró cséplő-garnitúra és egy kombinált „Nemzeti” koptató olcsón eladó. Bővebben: **Muesy Ferencnél**, Ghloroc, (Aradm.) 15021

Jóforgalmu

hentes és mészáros üzlet

oo elköltözés miatt oo 1561

sürgősen eladó.

Óm az Aradi Közlöny kiadóhivatásában.

„CONFECTIO” INTREPRINDERE INDUSTRIALA SI COMERCIALA S. A. ARAD.

Convocare.

„Confectio” Intreprindere Industriala si Comerciala din Arad, convoacă pe toți acționarii ei la o

adunare generala extra-ordinara,

Care se va ține la 28. Martie 1924. oare 10 dimineața în Arad, în localul Băncii de Credit Transilvanean, Strada General Berthelot No. 2.

Ordinea zilei:

1. Hotărîrea asupra măririi capitalului social dela 4.000.000 lei la 10.000.000 lei.
2. Modificarea art. 5, 6, 8, 13 și 23 din statute.
3. Alegerea pentru întregirea numărului membrilor consiliului de administrație și a censorilor.
4. Alte propuneri eventuale.

Arad, la 12. Martie 1924. 1597

Directiunea.

CEÁSKANNA VÉDJEGYŰ CEÁÉ
vásárol.

Enorm aromája és kiadósága miatt tehát nem költségesebb az olcsóbb fajtáknál. **CEÁSKANNA VÉDJEGYŰ CEÁÉ** csak eredeti csomagolásban. **CEÁSKANNA** védjegyű felirattal valódi. Kapható minden fűszerkereskedésben.

Alkalmi olcsó házvételak.

Emeletes és földszintes bér- és magán-házak, kertes házak, gazdálkodásra alkalmas házak a bel- és külvárosban, mind elfoglalható 3—6 szobás lakásokkal 150.000 Lejtől 2.000.000 Lejes árkban, eladásra állandóan előjegyezve. **Hársz Albert** évek óta fennálló ingatlanforgalmi irodájában Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-u.) Ahol az eladó ingatlanok előjegyzése, vagy bármilyen felvilágosítás díjtalan. 1690.

Faanyag, téglá, cserép olónyösen be- Arad, Calea Radnei (Radnai-ut) 10. és Piata Cetatea Vechi (Óvár-tér).

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

PERFECT deutsches Fräulein die Schreibmaschine gut beherrscht Stenographie bevorzugt für Arad gesucht. Offert mit Gehaltsanspruch unter „Tüch tig“ an Kelet hírlápiroda Arad. 10.029

MOLNÁR szakképzett, lehetőleg nőtlen, ívetetik. (munka, érték előnyben) Braun-malomban Micalacan (Mikela- kán.) 1582

MEGBIZHATÓ ápolónót keresek. Gás- pár műszerész Arad, Str. Horia 1. 1582

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ, román, magyar, német levelező, délelőtti, vagy délutáni foglalkozást keres. Megkeresé- sek „Mérlegképes” jellegre az Aradú Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 1585

Lakás.

ARAD, Strada Brajanu (Weitzer-uccá- ban) egyszoba, konyhás lakás átadó. Bövebbet Uranus-iroda Arad, főpostávi szemben. 16.013

Vétel és eladás.

ELADÓ salongarnitúra és egy kertgar- nitúra Arad, Strada Românului (Zrinyi- ucca) 18. házmesternél. 15.026

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

ELADÓ egy 16-os „Steigler Homerles” vadászfegyver. Cim az Aradú Közlöny kiadóhivatalában. 1558

KÖRFÜRESZT asztallal együtt veszek Pálffy Bálint Chişineu-Erdeus (Kisjenő- Erdőhegy.) 1545

ÚJ FÉRFI és nő ruhák, női kabátok, csillárok, íróasztal, úri szoba garnitúra, szalon- és háló berendezések, scheslon, ágyak, asztalnemű, fotelok, Biedermayer és ebédő asztalok, szőnyegek, kis asztalok, 6 személyes ezüst evőeszköz, ezüst gyertyatartók, dísz tárgyak, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Bathány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

TÖBB SZÁZ évfolyam bekötött folyó- irat és nagy tömeg hangjegyzet olcsón áru- sítatnak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878

PERZSA és egyéb szőnyeget, butoro- kat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehér- neműt, kézmunkát, festményeket, dísz- tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Bathány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

REUMA szesz, kitűnően bevált szer- köszvény, csusz, idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

EGY fehér gyermekocsi jókarban, el- adó. Arad, Strada Sft. Gheorge (Dezső- ucca) 20—22. 1560

Horgoló és kötőpamut, cér- nák, gombok, szala- gok legolcsóbban:

KOVACSSZERSZÁM eladó. Értekezni Arad, Strada Horatiu (Dobány-ucca) 5a) 1584

Ingatlan.

KÉTSZÁZHATVAN katasztrális hold szántóföld teljes felszereléssel, egy ki- sebb birtokok, mely buzatermésre na- gyon gazdag, eladók. Muntean és Flora Arad, Bul. Regina Maria 10. (Andrássy- tér 21.) földszint. 1587

GŐZ- és nyersolaj malmok 3-tól 8 já- ratig 500.000 lejtol 2.400.000 lejig eladók. Muntean és Flora Arad, Bulev. Regina Maria 10. (Andrássy-tér 21.) földszint. 1586

EGY jókarban levő, átadható 4 szobás szép magánház gyümölcsös kerttel, pin- cével eladó. Cim az Aradú Közlöny ki- adóhivatalában. 1583

ÚJ ház elfoglalható úri lakással és egy kisebb emeletes bérház eladó. Cim az Aradú Közlöny kiadóhivatalában. 1578

HELLAS harisnya üzletben, ARAD, Lutheránus templom mellett. III

Horgoló

és kötőpamut, cér- nák, gombok, szala- gok legolcsóbban:

HELLAS

harisnya üzletben, ARAD, Lutheránus templom mellett. III

Előkelő külföldi pénzintézet
cégvezetője
temesvári vagy aradú pénzintézetnél (temesvári, wieni, zagrebi, beigrádi és bpesti áru- és értéktőzsde-piacismeretel)
igazgató,
esetleg igazgató-helyettes posztúráért jelenlegi állását változtatná. Az Aradú Közlöny kiadóhivatalába küldendő „Igazgató” jellegű levél alapján, személyes megbeszélés 2—3 het mulva lehetséges. 10023

Ellátás.

KÉT egy 2 jobb iparos fiatalembernek kiadó, esetleg teljes ellátással. Cim Arad, Strada Oituz (Illés-ucca) 63—46. szám. 1580

Regatul Româna Subprefectura Judetului Arad.

No. 3845—1924.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Noi, Subprefectul Judetului Arad publicam licitatie pentru repararea edificiilor judetului in cari sunt instalate locuintele si birourile Preturilor, Halmagiu, Sebis, Ineu, Chis- neiu, Pecica si Tarnova, locuinta pretorului din Tarnova si locuinta medicului circumscriptiei din Hal- magiu.

Licitatia se va tine la Subprefec- tura judetului Arad in ziua de 12 luna Mai, anul 1924, la ora 10 ob- servand prescrierile Legii contabil- tatii publice art. 72—85.

Depunerea garantiei provizorie de 4% a sumei din oferta se va ade- veri prin recepisa anexata ofertei.

Ofertele ni se vor inainta noua in plic si sigilate pana la termenul fixat pentru tinerea licitatiei.

Suma prelimitata in deviz este 179.901 Lei, 10 bani.

Elaboratul tehnic, conditiunile de edificare si licitatie si modul de oferta si contract se pot vedea zil- nic in orele oficioase la Serviciul de poduri si sosele Arad. 1579

Arad, la 12. Martie 1924.

Subprefect:
BONEU.

MEGÉRKÉKEZTEK

a legujabb tavaszi női felöltők,
kosztümök, női és férfi
ruhaszövetek nagy
választékban!

RADÓGYULA

divatárúháza Aradon.

Cassa de Păstrare Generală din Arad S. P. A. — Aradi Általános Takarékpénztár R. t.

CONVOCARE

Cassa de Păstrare Generală din Arad, S. P. A. in 23. Martie la orele 10^{1/2} a. m. in localul propriu, Bul. Regina Maria No. 5. isi va ținea

XII-a adunare generala ordinara

la carea invitam cu tot respectul on. actionari.

OBIECTE:

1. Raportul directiunii și al comitetului de supraveghere, prezentarea bilanțului și a contului final depe anul 1923. și propunerea directiunii cu privire, la impartirea venitului din anul 1923.

2. Alegerea 5 membri in comitetul de supraveghere.

3. Eventuale propuneri.

Actionarij, cari doresc sa participe la adunarea generală, sa binevoiasca a depune actiile, graeste la numele ori in locul acestora legitimațiile de depuneri la cassa institutului până la 12. a. m. 22. Martie a. c.

Arad, 1924. m. m. 14.

DIRECTIUNEA.

MEGHIVO.

Az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság folyó évi március hó 23-án d. e. 10^{1/2} órakor az intézet helyiségében Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 5. sz. alatt tartja

XII. évi rendes közgyűlését

amelyre az intézet t. részvényeseit meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1923. üzletéről, az 1923. évi eredmény számla előterjesztése és az igazgatóság javaslata az 1923. évi nyereség felosztása iránt.

2. A felügyelő-bizottság öt tagjának megválasztása.

3. Esetleges indítványok.

Azon tisztelt részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, sziveskedjenek a nevükre szóló részvényeiket, vagy az azokat helyettesítő igazolványokat folyó évi március 22-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezni.

Arad, 1924. március 14.

AZ IGAZGATÓSÁG.

ACTIV—VAGYON.

Contul-Bilanț la 31 Decembrie 1923. — Mérleg-számla 1923. december 31-én.

PASIV—TEHER.

Numerar in Cassă — Készpénz készlet	8,765.082 20	Capital social — Részvénytőke	6,000.000	
Monede străine și cupoane — Külf. pénzek és szelvények	188.402 69	Vársámánt asupra emisiunii noi — Uj kibocsájtásu részvényre történt befizetések	3,000.000	9,000.000
Disponibil la Bănci — Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	3,297.909 21	Fonduri de rezervă: — Tartalékalapok: Fondul general de rezervă — Rendes tartalékalap	2,201.734 05	
Efecte de primit — Váltók	2,013.262 86	Fond pentru creanțe dubioase — Kétes követelések tart. alap.	1,000.000	
Debitori in cont curent — Folyószámlai adósok	82,817.682 89	Amortizare asupra imobilelor — Ingatlan értékesítései t. a.	50.000	
Debitori cu garanție ipotecară — Jelzálogkölcsonők	98.537 76	Fondul de pensii al funcționarilor — Tiszti nyugdíjalap	200.000	3,451.734 05
Debitori pentru garanții — Kezességi adósok	8,779.975 42	Depuneri spre fructificare — Betétek betéti könyvekre és folyószámlában		31,830.625 38
Efecte și acțiuni — Értékpapírok	1,278.843 30	Creditori in cont curent — Folyószámlai hitelezők		1,840.053 50
Efectele fondului de pensie al funcționarilor — Tiszti nyugdíjalap értékpapirjai	149.517 50	Angajament pentru reescont — Visszleszámított váltók		125.000
Imobile — Ingatlan	1,159.000	Creditori pentru garanții — Kezességi hitelezők		3,779.975 42
Inventar (amortizat) — Berendezés (leírva)	—	Creditori diverși și tranzitorii — Különféle hitelezők és átmenők		635.114 77
		Dobânzi și comisioane anticipate — Előre felvett kamatok és jutalékok		949.450 20
		Dividende și dobânzi neridicate — Fel nem vett osztalék és részv. kamat		116.592 60
		Beneficiu: — Nyereség: Report din 1922. — Nyereség áthozat a mult évről	62.418 01	
		Beneficiu net pe 1923. — Ez évi tiszta nyereség	1,207.199 90	1,269.617 91
	52,998.163 83			52,998.163 83

Arad, la 31. Decembrie 1923. — Arad, 1923. december 31-én.

KOVÁCS SÁNDOR, m. p., seicontabil — főkönyvelő.

DIRECTIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

HEGYI ALBERT, m. p. președinte directiunii — igazgatóság elnök. Dr. VASILE AVRAMESCU, m. p. BRANDEISZ HENRIK, m. p. DOMÁN SÁNDOR, m. p. FARAGÓ REZSŐ, m. p. director general — vezérigazgató. FREUD FÜLÖP, m. p. KEPPICH ZSIGMOND, m. p. KORNIS ÖDÖN, m. p. ORAVETZ MIKLÓS, m. p. Dr. SCHREIBER VILMOS, m. p. membrii în directiune — igazg. tagok.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

1577

KNEFFEL LAJOS, m. p. președintele com. de supravegh. — rei. biz. elnök. HOLZEISEN JÓZSEF, m. p. KAUFMANN LAJOS, m. p. MEER ÁRMIN, m. p. Dr. SILVIU PASCUTIU, m. p. membrii în com. de supravegh. — felügyelő bizottsági tagok.

Raportul Comitetului de Supraveghere.

ONORATA ADUNARE GENERALĂ!

In consonanța cu legea comercială și cu datorițele impuse prin statutele institutului controland in tot decursul anului conducerea institutului, cu tot respectul raportam ca banii și valorile manipulate de institut cu ocaziunea repetitelor scontrări le am aflat fără scădere și in congruență cu cărțile, ce sunt conștate in toate regula.

Incheierea conturilor bilanțului și contul rezultatului, pe baza cărților și contului final incheiate corect, le-am aflat construite corect conform legii și statutelor și propunem spre acceptare propunerea de impartire a directiunii cuprinsă in venitul de 1,269.617.91 Lei din anul de gestiune 1923.

Pe baza aceasta propunem sa se deie directiunii absolutului pe anul 1923. și tot aceasta îi cerem și pentru noi.

Arad, la 1. Martie 1924.

Comitetul de supraveghere.

A felügyelő bizottság jelentése.

TISZTELT KÖZGYŰLÉS!

A kereskedelmi törvényben és az intézeti alapszabályokban előírt kötelességünknek megfelelően az intézet ügyvezetését az egész éven át figyelemmel ellenőrizvén, tisztelettel jelentjük, hogy több ízben megtartott rovatcslásaink alkalmával az intézet kezelése alatt álló pénz- és értékkészletet mindenkor a szabályosan vezetett könyvekkel egybehangzóan és hiány nélkül találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1923. évi zárszámadásokat, mérleget, valamint az eredmény számlát, a helyesen lezárt könyvek és zárszámadások alapján, a törvény és alapszabályoknak megfelelően összeállítottaknak találtuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak a lefolyt 1923. üzleti évre kimutatott Lei 1,269.617.91 nyereség felosztására szóló javaslatát.

Ezek alapján indítványozzuk, hogy az igazgatóságnak a lefolyt 1923. üzleti évre vonatkozólag a felmentvény megadassék és ugyanazt a saját részünkre is kérjük.

Aradon, 1923. március 14.

A felügyelő bizottság.